

LIETUVOS
TEISMAI

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos
2022 m. gruodžio 19 d.
nutarimu Nr. 13P-232-(7.1.2.)

LIETUVOS TEISMŲ
VYSTYMOSI VIZIJA
2023-2033

TURINYS

I. Kodėl Lietuvos teismams reikalinga vystymosi vizija?	3
II. Kaip buvo rengiama Lietuvos teismų vystymosi vizija?	4
III. Megatendencijos, turinčios įtakos Lietuvos teismų vystymosi vizijai	6
IV. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	7
V. Pradėti, tęsti, nustoti	9
VI. Teismų misija ir vizija	10
VII. Įgyvendinimas ir veiksmai	10

I. Kodėl Lietuvos teismams reikalinga vystymosi vizija?

Teismų reputaciją, autoritetą ir juose dirbančių žmonių pasididžiavimo jausmą lemia puoselėjamos vertybės, tikėjimas misija, įsisąmoninta ateities vizija, lyderystė. Svarbu ne tik profesionaliai dirbti, bet ir turėti viziją, atliepiančią valstybėje vykstančius procesus, technologinę pažangą, visuomenės pokyčius ir lūkesčius.

Vizija sukuria konceptualizuotos ir pertvarkytos teismų sistemos planą, kurį įgalina esamos ir atsirandančios technologijos ir lemia rezultatai, kurių nori teismų bendruomenė ir visuomenė.

Reaguodama į nuolatinį fiskalinį spaudimą ir didelį vartotojų nepasitenkinimą, valstybė vis dažniau taiko į vartotojus orientuotą požiūrį, priima daugiau atsakomybės, kuria rezultatų bei „sėkmės“ rodiklius įtikinti vartotojus, kad ji veikia efektyviai. Teismai taip pat juda ta pačia kryptimi, siekdami modifikuoti sistemą taip, kad ji būtų orientuota į vartotoją, įgalinta technologijomis, tvari, prieinama bei geresnė už tą, kuri veikia šiandien.

Vizijos poreikį teismams yra įvardijusi ir Valstybės kontrolė savo ataskaitoje, atlikusi teismų sistemos auditą¹.

Taigi šiuolaikinė į žmonių poreikius ir nuolatinį augimą orientuota teismų sistema, siekdama efektyviai panaudoti turimus išteklius ir planuoti būsimus, gerinti teisingumo vykdymo procesus, teismų veiklos reglamentavimą bei valdymą, turi skirti laiko ir resursų įsivertinti esamą situaciją, įsivardyti iššūkius ir numatyti ilgalaikius pokyčius bei jiems įgyvendinti būtinas strategines veiklos kryptis, kurios padėtų išsaugoti ir sustiprinti patikimumą, autoritetą ir profesionalumą. Būtent ilgalaikės teismų sistemos vystymosi vizijos sukūrimas leidžia teismų sistemai aiškiai identifikuoti esamas problemas, numatyti ilgalaikės teismų sistemos prioritetines kryptis, tikslus, priemones ir veiksmus bei norimus pasiekti rezultatus.

Svarbu, kad tai būtų ne formalus ir šabloniškas dokumento rengimo procesas. Vizija bus įsisąmoninta ir įgyvendinama tik tuomet, jei ji bus autentiška, išdiskutuota, išgryninta ir bendru sutarimu patvirtinta. Būtent tokį veiklos tobulinimo kelią pasirinko Lietuvos teismai kurdami Lietuvos teismų vystymosi viziją.

¹ Teismų sistemos valstybinio audito ataskaita. Valstybės kontrolė. 2020 m. birželio 22 d. Nr. VAE-5. <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/23921/teismu-sistema>

II. Kaip buvo rengiama Lietuvos teismų vystymosi vizija?

Vidinė (teismų) ir išorinė (partnerių) apklausa

2022 m. gegužės 16-31 d. Lietuvos teismai, pasitelkę paslaugų tiekėjus, organizavo elektronines apklausas, kuriomis buvo siekiama aiškiai įsivardinti, kokius didžiausius iššūkius ir galimybes mato teismų partneriai (išorinė apklausa) ir organizacijoje dirbantys žmonės (vidinė apklausa), sužinoti, kokios vertybės yra svarbios, kokias teismų valdžios kaip organizacijos stiprybes ir progresą vertina respondentai, kokias silpnybes, iššūkius pastebi ir kokius teismus norėtų matyti po 10 metų.

Vidinėje apklausoje dalyvavo 801 Lietuvos teisėjas ir teismų darbuotojas, išorinėje apklausoje – 78 partnerių institucijų atstovai.

Pagrindinės apklausų rezultatų įžvalgos (detalus abiejų apklausų apibendrinimas ir analizė pateikiami Priede Nr. 1):

- » **Teismų dabarties ir situacijos pokyčio per penkerius metus vertinimas pozityvus.** Abi grupės teismų veiklą vertina gerai (70% – partneriai ir 80% – teismų bendruomenė). Situacijos pokytis per penkerius metus taip pat matomas pozityviai – 50% abiejose grupėse vertina, kad situacija pagerėjo.
- » **Partneriai pozityvesni.** Teismų bendruomenė labiau nei partneriai linkę manyti, kad per paskutinius penkerius metus teismų veikla pablogėjo, o teismų autoritetas – daugiau silpnėjo, nei stiprėjo. Partneriai situacijos pokytį ir autoriteto pokytį vertina pozityviau.
- » **Vienybė dėl praeities, skirtumai dėl ateities.** Teismų bendruomenės ir partnerių požiūriai sutampa, vertinant praeities pasiekimus (inovatyvumas, nuotolinis darbas, atvirumas), bet išsiskiria, vertinant ateitį. Darbuotojai nori matyti gerai „finansuojamą, gerbiamą ir nepriklausomą“ teismų sistemą, partneriai – „atvirą, kompetentingą, nekorumpuotą“. Jei darbuotojai pagrindiniu prioritetu didinant visuomenės pasitikėjimą teismais laiko profesijos prestižo ir visuomenės teisinės edukacijos didinimą, partneriai mano, jog visų pirma reikia kritiškiau vertinti savo darbą ir geriau aiškinti savo sprendimus.
- » **Korupcija, motyvacija, darbo užmokestis – prieštaraujančios temos.** Korupcijos vertinimas skiriasi viduje ir išorėje: partneriai mato korupciją kaip vieną didžiausių teismų sistemos silpnybių ir tuo pačiu pastebi jos reikšmingą mažėjimą, o teismų bendruomenė laiko korupciją mažesne problema ir, atitinkamai, mato jos saikingesnį mažėjimą. Motyvacija matoma didele stiprybe, tačiau jos trūkumas – pačia didžiausia esama silpnybe ir labiausiai keistinu dalyku. Darbo užmokestis bei finansavimas – dažnai teismų bendruomenėje minima ir aukštai prioritetizuojama tema, kurią mažai pastebi partneriai.
- » **Profesionalumas – jėga.** Teismų bendruomenė ir partneriai vieningai mato profesionalumą kaip neabejotiną teismų sistemos stiprybę, vienodai mato inovatyvumą ir atvirumą kaip stiprybes, o komunikaciją – kaip silpnybę.

Apibendrinant klausimynų analizę, galima daryti dvi pagrindines išvadas, kad, siekiant gerinti teismų darbo efektyvumą ir visuomenės pasitikėjimą, būtina:

1. Stiprinti komunikaciją ir bendradarbiavimą su partneriais, kad požiūris į esamus iššūkius ir problemas kuo mažiau skirtųsi;
2. Spręsti teismų finansavimo, darbo krūvio ir vidinės komunikacijos sistemoje klausimus.

Strateginės sesijos ir darbas kuriant viziją

2021 m. pabaigoje Teisėjų taryba inicijavo teismų sistemos vystymosi vizijos kūrimo proceso pradžią: 2021 m. gruodžio 20 d. Teisėjų tarybos posėdyje buvo pristatytas vizijos rengimo planas ir pagrindinės megatendencijos, veiksiančios teismus ateityje.

Bendradarbiaujant su strateginės komunikacijos ekspertais, 2022 m. kovo 21 d. įvyko pirmoji Teisėjų tarybos, Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos, Apylinkių teismų teisėjų sąjungos ir Nacionalinės teismų administracijos (NTA) atstovų strateginė sesija, per jos pradines diskusijas suformuluoti vizijos, misijos ir tikslų elementai.

2022 m. gegužės mėn. atliktų vidinės (teismų) ir išorinės (partnerių) apklausų rezultatai kartu su parengta Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analize buvo pristatyti Teisėjų tarybai, LR teisėjų asociacijos, Apylinkių teismų teisėjų sąjungos ir NTA atstovams antrosios strateginės sesijos metu 2022 m. birželio 21–22 d. Sesijos dalyviai diskutavo apie teismų sistemos problemas ir iššūkius, atliko stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizę, taip pat diskutavo dėl konkrečių būtinų veiksmų, kurie padėtų stiprinti teismų veiklos efektyvumą ir padėtų spręsti pagrindines problemas. Šioje strateginėje sesijoje buvo išryškintos teismų vizija ir misija, strateginės kryptys ir pagrindinės priemonės (veiksmai), leidžiančios pasiekti tai, kas užsibrėžta.

2022 m. rugpjūčio mėn. įvyko Teisėjų tarybos ir NTA darbas teminėse grupėse pagal keturias išskirtas strategines kryptis, patikslintos ir papildytos priemonės (veiklos) bei suformuluoti planuojami pasiekti rodikliai.

2022 m. rugpjūčio 4 d. įvyko NTA strateginė sesija, kurios metu strateginių kryptių priemonės (veiklos) buvo tikslinamos ir pildomos, derinamos tarpusavyje, suplanuotas rodiklių pasiekimas laike.

2022 m. rugsėjo 16 d. visuotinio teisėjų susirinkimo metu Teisėjų tarybos pirmininkė pristatė pagrindines vizijos rengimo kryptis. 2022 m. rugsėjo 20 d. teismų vystymosi vizijos projektas buvo paskelbtas teismų bendruomenės pastaboms ir pasiūlymams.

2022 m. spalio 18 d. įvyko diskusija su konstituciniais ir socialiniais partneriais apie teismų vystymosi viziją, aptarti partnerių siūlymai teismų vystymosi vizijos tobulinimui.

2022 m. lapkričio 8 d. įvyko baigiamoji Teisėjų tarybos strateginė sesija, kurios metu buvo dirbama ties konkrečiais siekiamais strateginių kryptių veiklų rodikliais ir suplanuotos pirmųjų metų veiklos šioms rodikliams pasiekti.

Vizijos dokumentas rengtas remiantis ir viešai skelbiama informacija apie teismų veiklą – Teisėjų tarybos 2021-2024 m. strateginėmis veiklos kryptimis, visuomenės nuomonės tyrimų bendrovių atliktomis apklausomis, susijusiomis su visuomenės pasitikėjimu teismais, taip pat teismų klientų apklausa, kurioje vertintos teismų teikiamos paslaugos ir klientų aptarnavimo kokybė. Taip pat analizuoti svarbiausi Lietuvos pažangos planavimo ir vertinimo dokumentai – Europos Komisijos atlikti Lietuvos pažangos vertinimai², Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ rengimo dokumentai³, atsižvelgta ir į ES bei nacionaliniu mastu fiksuojamus Lietuvos teismų veiklos rezultatus bei tendencijas⁴.

III. Megatendencijos, turinčios įtakos Lietuvos teismų vystymosi vizijai

Norint sukurti tikslesnę pageidaujamos teismų ateities viziją, būtina įvertinti tendencijas, kurios veikia teismus ir pakeis juos ateityje.

Pasaulinių tendencijų suponuojami pokyčiai – kompleksiniai, jau darantys ir ateityje darysiantys įtaką daugeliui gyvenimo sričių, įskaitant teisingumo sritį. Teismai turės prie jų prisitaikyti, taip pat tikėtina, kad ilgainiui keisis ir supratimas apie teismo valdyseną, teismo vietą žmogaus atžvilgiu ir socialinę investicijų į teisingumą grąžą.

Rengiant Lietuvos teismų vystymosi viziją atsižvelgta į visos Europos ateičiai aktualias Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro susistemintas globalias megatendencijas⁵, t. y. reikšmingus, globalius, ilgalaikius pokyčius lemiančius veiksnius, kurie matomi jau dabar ir, tikėtina, veiks ateityje, tokias, kaip **spartėjantys technologiniai pokyčiai ir hypersusietumas, didėjantis demografinis disbalansas, nauji saugumo iššūkiai, besitęsianti urbanizacija, didėjanti migracijos reikšmė, didėjantis išteklių trūkumas**.

2 Europos Komisijos 2021 m. šalies ataskaita Lietuvai https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2022-european-semester-country-report-lithuania_lt.pdf (2022-12-07); Europos Komisijos 2020 m. šalies ataskaita Lietuvai https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020-european-semester-country-report-lithuania_lt.pdf (2021-08-11).

3 Lietuva 2050. „Lietuva 2050“ valstybės ateities scenarijai https://lr.lt/uploads/main/documents/files/Lietuva%202050%20scenarijai_pilnas%20dokumentas.pdf (2022-12-07); Pirminė megatendencijų analizė https://lr.lt/uploads/main/documents/files/Aktuali_informacija/Lietuva%202050/Pirmin%C4%97%20megatendencij%C5%B3%20analiz%C4%97.pdf (2022-12-07); Lietuvos Respublikos ateities projektavimo iššūkiai. Kitų šalių ateities kūrimo ekosistemų analizė ir pradiniai siūlymai Lietuvai https://lr.lt/uploads/main/documents/files/Aktuali_informacija/Lietuva%202050/Lietuvos-ateities-projektavimo-ikiai.pdf (2022-12-07); 2021 m. strateginio prognozavimo ataskaita. ES pajėgumas ir laisvė veikti https://lr.lt/uploads/main/documents/files/2021m%20strateginio%20prognozavimo%20ataskaita_LT_TXT.pdf (2022-12-07).

4 Lietuvos teismai: 2021 m. veiklos rezultatai. <https://www.teismai.lt/data/public/uploads/2022/03/2021-m.-teismu-veiklos-ataskaita.pdf> (2022-12-07); The 2022 EU Justice Scoreboard https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu_justice_scoreboard_2022.pdf (2022-12-07).

5 The Megatrends Hub https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/tool/megatrends-hub_en (2021-08-09).

Megatendencijų ir nacionalinės pažangos vizijos bei kryptų poveikį teismams ateityje galima sąlyginai skirstyti į keturias pagrindines sritis, kurios atliepia tam tikrus iššūkius, kurie tiesiogiai liečia Lietuvos teismus:

- **„Į žmogų orientuotas teisingumas“** (įvairėjanti nelygybė, vertinant žmonių pajamas, išsilavinimą, skaitmeninį raštingumą, taip pat didėjantis demografinis disbalansas, senstanti visuomenė, migracijos procesai)
- **„Sustiprintas nepriklausomumas“** (nauji saugumo iššūkiai, besikeičiančios sprendimų priėmimo struktūros)
- **„Išmanusis teismas“** (spartėjantys technologiniai pokyčiai ir hipersusietumas, besikeičiantis darbo pobūdis ir užimtumo formos)
- **„Išteklių ir veiklos koreliacija“** (didėjantis išteklių trūkumas, generuojantis ginčus teismuose, besitęsianti urbanizacija)

IV. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizė rengta, atsižvelgiant į Strateginėse sesijose dalyvavusių teismų atstovų diskusijų rezultatus, taip pat vertinant vidinės (teismų) ir išorinės (partnerių) apklausos duomenis, kitus ankstesniame skyriuje minėtus šaltinius.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
Teismų sistemos darbuotojų ir teisėjų profesionalumas , vertinamas tiek Lietuvos, tiek Europos mastu.	Teismų sistemos finansavimo trūkumas , nulemiantis darbuotojų pritraukimo ir motyvavimo (darbo užmokesčio) problemas.
Aukštų vertybių žmonės – atsidavę darbui, idealistai, turintys stiprų komandos jausmą ir kūrybiškumą.	Vidinės ir išorinės teismų komunikacijos nepakankama kokybė , susijusi su proaktyvios ir koordinuotos komunikacijos trūkumu, taip pat teisėjų ir teismų darbuotojų gebėjimų komunikacijos srityje stygiu, nepakankamu dėmesiu informacijos sklaidai ir vidinės organizacijos (sistemos) kultūros formavimui teismų sistemos viduje.
Inovatyvumas ir gebėjimas prisitaikyti prie aplinkos pokyčių, užtikrinant teismų klientų poreikius ir nenutrūkstamą teismų darbą.	Nepakankamos teisėjų, teismo pirmininkų, jų pavaduotojų, skyrių pirmininkų ir teismų kanclerių administravimo ir vadybos kompetencijos , lemiančios negebėjimą reaguoti į pokyčius, tinkamai vadovauti, taip pat sąlygojančios teismuose vykstančių procesų trikdžius, darbo krūvio skirtumus, skirtingo lygio teismų veiklos kokybę.

Teisingumo vykdymo funkcijos svarba visuomenėje, kurios reikšmę aiškiai suvokia sistemoje dirbantys žmonės.	Nepakankamas visuomenės ir kitų valdžių atstovų teisinio sąmoningumo lygis, lemiantis neefektyvią komunikaciją ir diskomunikacijos problemas.
Sistemoje dirbantys teisėjai – lyderiai, kurių profesionalumas ir asmeninės savybės padeda pritraukti jaunos žmones, juos įkvepia ir skatina siekti teisėjo karjeros.	Žemas teismų autoritetas visuomenėje.
Aukšta teismų klientų aptarnavimo kokybė, kurią patvirtina reguliariai atliekamos apklausos visuose Lietuvos teismuose.	Teismų sistemos infrastruktūra yra nepakankamai išvystyta.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
Išsaugoti esamus ir pritraukti naujus teismų sistemos darbuotojus ir teisėjus.	Augantis teisėjo profesijos nepatrauklumas, lemiantis pretendentų į teisėjus ir karjeros siekiančių teisėjų skaičiaus mažėjimą. Taip pat teismų darbuotojų motyvacijos stoka.
Komunikuoti apie teismų sistemos stiprybes: profesionalumą, atsparumą poveikiui, aukštą klientų aptarnavimo kokybę ir individualizuotą poreikių tenkinimą.	Institucinio teismų nepriklausomumo silpnėjimas.
Inicijuoti teismų sistemos optimizavimo procesus.	Teismų sistemos „izoliacija“ ir nepakankamas bendradarbiavimas su kitomis valdžiomis ir institucijomis, sąlygojantis teisėkūros, procesų optimizavimo ir finansavimo problemas.
Inovacijų taikymas teismų sistemos veikloje (nagrinėjant bylas nuotoliniu būdu ir kt.).	Inovacijos kaip veiksnys, mažinantis tiesioginį teismo ir žmogaus bendravimą, galintis kelti grėsmę teisingumo vykdymo kokybei.
Visuomenės teisinis švietimas ir profesionalus teismų sprendimų komunikavimas ir paaiškinimas.	Teismų sistemos vidinės komunikacijos problemos – bendros pozicijos neturėjimas arba jos nesilaikymas, „susiskaldymas“, bendrystės ir vieningo komandinio jausmo, reguliarios ir kokybiškos informacijos sklaidos trūkumas.

V. Pradėti, tęsti, nustoti

Kuriant teismų vystymosi viziją, strateginių sesijų dalyviai diskutavo dėl artimiausiu metu būtinų atlikti veiksmų, kurie padėtų stiprinti teismų veiklos efektyvumą ir spręsti pagrindines problemas. Tai svarbūs aspektai, į kuriuos buvo atsižvelgta kuriant teismų vystymosi vizijos realizavimo planą su konkrečiomis veiklomis ir rodikliais.

Vieningai sutarta, kad kuo greičiau būtina **PRADĖTI** iniciatyvas dėl teismų finansavimo modelio įtvirtinimo, taip pat diskusijas dėl nacionalinio susitarimo teisingumo srityje, kuris užtikrintų teismams ir teisingumo vykdymui būtiną savarankiškumą, stabilumą ir nepriklausomumą nuo besikeičiančios politinės darbotvarkės. Taip pat buvo pateikti siūlymai inicijuoti teisės aktų pakeitimus, sudarančius galimybę Teisėjų tarybai kreiptis į Konstitucinį Teismą; teismų bendruomenei aktyviau dalyvauti teisėjų ir teismų vadovų korpuso formavimo procesuose; parengti Gerosios praktikos vadovą, padedantį teisėjams dirbti su rezonansinėmis bylomis ir geriau komunikuoti apie jas.

Diskutuodami apie tai, ką teismų sistema šiuo metu privalo **TĘSTI**, strateginių sesijų dalyviai išskyrė būtinybę ir toliau plėsti profesinių kompetencijų gilinimą, užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą teismuose, toliau diegti inovacijas teismų darbe ir išlaikyti aiškias teismų pozicijas dėl jų savarankiškumo ir nepriklausomumo, tęsti optimizavimo ir efektyvinimo procesus, skirtus teismų veiklos kokybei gerinti.

Ką būtina **NUSTOTI** daryti, strateginių sesijų dalyviai taip pat sutarė. Pirmiausia – nustoti teismų sistemos bendruomenei savęs gailėti ir jaustis neįvertintais, o priešingai – patiems kelti į viešumą vidines problemas ir jas spręsti. Taip pat įvardytas skatinimas „nustoti taikstyti“ su neobjektyvia kritika ir imtis priemonių jai atremti.

Apibendrinant strateginių sesijų dalyvių atliktą SSGG analizę ir diskusijas dėl būtinų pokyčių (pradėti, tęsti, nustoti), pažymėtina, kad **pagrindinės teismų sistemos problemos įvardijamos šios:**

- » žemas teismų sistemos autoritetas;
- » teismų savarankiškumo silpnėjimas;
- » žymus teisėjo profesijos patrauklumo mažėjimas.

Šias problemas lemia tiek išoriniai, tiek ir vidiniai faktoriai. **Išoriniai faktoriai**, darantys įtaką teismų darbui ir visuomenės nuomonei:

- » nepakankamas teismų sistemos finansavimas;
- » bendradarbiavimo su kitomis valdžiomis trūkumas;
- » žemas visuomenės ir kitų valdžių teisinio sąmoningumo lygis.

Vidiniai teismų veiklos efektyvumui įtaką darantys faktoriai:

- » nepakankamai efektyvi išorinė komunikacija ir krizinių situacijų valdymas;
- » teismų sistemos vidinės kultūros, bendrystės jausmo trūkumas, silpna vidinė komunikacija;
- » administracinių ir vadybinių gebėjimų trūkumas.

VI. Teismų misija ir vizija

Teismų misija ir vizija išgryninta strateginių sesijų metu, aiškiai suvokiant šių konceptualių ketinimų prasmę – įsivardinti čia ir dabar atliekamas funkcijas ir atsakomybę (misija) bei nusibrėžti ateities perspektyvą (vizija), kuri bus įgyvendinta, realizuojant teismų vystymosi priemones (veiklas).

Diskutuojant dėl teismų misijos ir vizijos apibrėžimų, buvo siekiama į juos įtraukti pagrindinius raktinius žodžius, kurie buvo identifikuoti strateginės sesijos metu: profesionalumas, autoritetas, patikimumas ir sąžiningumas, teisingumo vykdymo funkcijos svarba, žmogaus teisės.

Lietuvos teismų misija atsako į klausimą, kokią funkciją teismai atlieka, už ką teismai yra atsakingi:

Lietuvos teismų misija: ginti žmogaus teises ir vykdyti teisingumą atvirai, atsakingai, profesionaliai ir sąžiningai.

Lietuvos teismų vizija nusako tai, kokie teismai nori būti ateityje, ko jie siekia, kas jiems vertybiškai svarbu:

Lietuvos teismų vizija: patikimas, išmintingas, efektyvus ir autoritetingas teismas – stiprios teisinės valstybės garantas.

VII. Įgyvendinimas ir veiksmai

Strateginių sesijų metu, atsižvelgiant į atliktas analizes, įvertinus pristatytų apklausų ir strateginių dokumentų turinį, buvo susitarta, kad teismų sistemos vystymas turėtų būti vykdomas šiomis **prioritetinėmis kryptimis**:

1. Teismų savarankiškumo ir autoriteto stiprinimo kryptis;
2. Teismų veiklos procesų ir teikiamų paslaugų kokybės tobulinimo kryptis;
3. Žmogiškųjų išteklių stiprinimo kryptis;
4. Išorinės ir vidinės komunikacijos stiprinimo kryptis.

Žemiau pateiktoje lentelėje prie kiekvienos prioritetinės krypties įvardytos strateginių sesijų metu pasiūlytos priemonės (veiklos) ir rezultato rodikliai, kurie buvo išdiskutuoti specialiai sudarytose darbo grupėse, taip pat pateikti teismų bendruomenei ir konstituciniams bei socialiniams partneriams vertinti.

1. Stiprinti teismų sistemos autoritetą ir savarankiškumą

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/ asmenų grupės ⁶	Siekiamas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
1.1.	Nacionalinis susitarimas dėl teismų sistemos	Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Susitarta dėl pagrindinių įsipareigojimų teisingumo vykdymo (teismų sistemos) srityje ir numatyti konkretūs veiksmai bei galimi ilgalaikiai sprendimai teismų sistemos finansavimo augimui, užtikrinant tinkamą teismų funkcijų įgyvendinimą ir bylų išnagrinėjimą per protingą laiką.	1. Teisėjų tarybos pirmininkas 2. NTA direktorius	X	
1.2.	Racionalaus teismų sistemos finansavimo modelio sukūrimas	Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Sukurtas finansavimo modelis, įtvirtintas įstatyme, įgyvendinimas detalizuotas poįstatyminiuose teisės aktuose.	1. Teisėjų tarybos Biudžeto ir investicijų komiteto koordinadorius 2. NTA Strateginio planavimo skyriaus vedėjas	X	
1.3.	Teisėjų tarybos teisės kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą įtvirtinimas	Lietuvos Respublikos Seimas	Priimta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 straipsnio pataisa.	1. Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komiteto koordinadorius 2. NTA direktoriaus pavaduotojas, kuruojantis teisėkūrą ir mokymus	X	
1.4.	Teisėjų bendruomenės vaidmens teisėjų korpuso formavimo procese stiprinimas	Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Priimtos Lietuvos Respublikos teismų įstatymo pataisos, pagal kurias: a) teisėjų atranka skelbia Teisėjų taryba; b) Pretendentų į teisėjus atrankos komisiją sudaro Teisėjų taryba; c) teismų pirmininkų pavaduotojai, skyrių pirmininkai renkami teisėjų susirinkimuose.	1. Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komiteto koordinadorius 2. NTA Teisės ir administravimo departamento Teismų administravimo skyriaus vedėjas		X

6 Suinteresuotos institucijos ir asmenų grupės yra tokios, kurioms arba kurių veiklai suplanuota priemonė darys poveikį. Teisėjų taryba, NTA ir teismai yra šio dokumento kūrėjai ir vykdytojai, todėl *a priori* yra suinteresuoti ir kiekvieną kartą atskirai nėra nurodomi.

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/ asmenų grupės ⁶	Siekimas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
1.5.	Visuomenės teisinis švietimas	Teisinės institucijos ⁷ , teismo proceso dalyviai, mokyklos, universitetai, nacionalinė ir regioninė žiniasklaida	Visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklio pokytis – per 5 m. + 5 proc., per 10 m. + 10 proc. (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atliekamos visuomenės nuomonės apklausos duomenys).	1. Teisėjų tarybos Komunikacijos komiteto koordinatorius 2. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 3. NTA Komunikacijos skyriaus vedėjas 4. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	X
1.6.	Nulinės tolerancijos neteisėtam poveikiui ir korupcijai teismuose aplinkos sukūrimas	Visuomenė, Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Teismai vertinami, kaip viena mažiausiai korumpuotų institucijų (Lietuvos korupcijos žemėlapis duomenys).	1. Teisėjų tarybos pirmininkas 2. Asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą visoje teismų sistemoje		X

2. Tobulinti paslaugas ir procesus, užtikrinant kokybę, atvirumą inovacijoms, paslaugų orientavimą į žmogų

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/ asmenų grupės	Siekimas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
2.1.	Teismo proceso valdymo stiprinimas	Prokurorai, advokatai, teismo proceso dalyviai, Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	90 proc. teismų klientų patenkinti procesu. Užtikrintas rezonansinių bylų efektyvus nagrinėjimas.	1. Teisėjų tarybos pirmininko pavaduotojas 2. NTA Direktorius pavaduotojas, kuriojantis teisėkūrą ir mokymus	X	X
2.1.1.	Proceso įstatymų tobulinimas, efektyvinant teismo procesą	Prokurorai, advokatai, teismo proceso dalyviai, Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Patvirtinti proceso įstatymų pakeitimai, skirti efektyvinti teismo procesą; peržiūrėtas viešo sprendimo paskelbimo institutas.	1. Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komiteto koordinatorius 2. NTA Teisės ir administravimo departamento Teisinio reguliavimo ir atstovavimo skyriaus vedėjas		X

⁷ Teisinės institucijos čia ir toliau tekste yra suprantamos kaip teisminei valdžiai nepriskirtos teisinės institucijos (pvz., prokuratūra, ikiteisminis tyrimų ir (arba) operatyvinę veiklą vykdančios institucijos, vidaus reikalų ministerija ir jos sistemai priskirtos institucijos, specialinių tyrimų tarnyba, valstybės kontrolė, teisingumo ministerija ir jos sistemai priskirtos institucijos, ikiteisminio ginčų nagrinėjimo institucijos ir pan.) ir valstybės kontroliuojamos teisinės profesijos (advokatai, notariai, antstoliai). Abramavičius. (2011). Lietuvos teisinės institucijos: Vilniaus universiteto vadovėlis. Registrų centras.

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/asmenų grupės	Siekimas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
2.1.2.	Efektyvus teismo proceso rekomendacijų parengimas	Prokurorai, advokatai, teismo proceso dalyviai, Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Parengtos rekomendacijos dėl efektyvus proceso valdymo/vedimo. Atnaujintos rekomendacijos dėl teismų sprendimų rengimo (šablonų atnaujinimas).	1. Teisėjų tarybos Teismų administravimo komiteto koordinatorius 2. NTA Teisės ir administravimo departamento Teismų veiklos skyriaus vedėjas	X	
2.1.3.	Mokymai dėl efektyvus teismo proceso valdymo ir komunikavimo su proceso dalyviais	Prokurorai, advokatai	Parengta mokymų programa su metodologija ir organizuoti efektyvus teismo proceso valdymo mokymai teisėjams (ne mažiau 100 mokymų dalyvių per metus). Parengta mokymų programa su metodologija ir organizuoti bendri tarpinstituciniai efektyvus teismo proceso valdymo mokymai (ne mažiau 50 mokymų dalyvių per metus). Įvertinti teisėjų komunikacijos su proceso dalyviais gebėjimai aiškinant priimtus sprendimus ir organizuoti specializuoti mokymai teisėjams (ne mažiau 100 mokymų dalyvių per metus).	1. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 2. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	X
2.2.	Inovacijų⁸ plėtra teismuose	Nacionalinis kibernetinės saugos centras, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Įvykdytos ne mažiau nei 4 inovacijos per 10 metų ir ne mažiau kaip po 2 inovacijas kas 5 metai.	1. Teisėjų tarybos Informacinių technologijų komiteto koordinatorius 2. NTA direktoriaus pavaduotojas, kuriojantis IT ir teismų aprūpinimą	X	X
2.3.	Optimalaus teisėjo darbo krūvio apskaičiavimo modelio sukūrimas	Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Sukurtas optimalaus teisėjo darbo krūvio apskaičiavimo modelis.	1. Teisėjų tarybos Teismų administravimo komiteto koordinatorius 2. NTA Teisės ir administravimo departamento Teismų veiklos skyriaus vedėjas	X	

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/asmenų grupės	Siekimas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
2.4.	Teisėjų veiklos vertinimo modelio tobulinimas	Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija	Pakeistas teisėjų veiklos vertinimo modelis.	1. Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komiteto koordinadorius 2. NTA Teisės ir administravimo departamento direktorius		X
2.5.	Vadybos teismuose efektyvinimas ir stiprinimas	Teismų pirmininkai ir kiti vidinį ir išorinį teismų administravimą vykdančios subjektai	Suorganizuoti vadybinių kompetencijų stiprinimo mokymai teismų administratoriams. Parengtas „gerosios praktikos“ vadovas teismų administratoriams. Pakeisti įstatymai ir Administravimo teismuose nuostatai (aiškiai atibojant ir apibrežiant teismo kanclerio ir teismo pirmininko kompetencijas).	1. Teisėjų tarybos Teismų administravimo komiteto koordinadorius 2. NTA Direktorius pavaduotojas, kuriojantis teisėkūrą ir mokymus		X
2.6.	Racionalaus ir efektyvaus teismų sistemos valdymo modelio (teismų tinklo) sukūrimas	Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, savivaldybės, visuomenė	Patvirtintas peržiūrėtas teismų tinklo modelis, atitinkantis finansavimą ir visuomenės lūkesčius. Sukurtas modelis (reformos projektas), apibrežiantis bendro teisėjų etatų skaičiaus, besispecializuojančių teisėjų skaičiaus, teismų žemėlapių ir teismų struktūrų nustatymo kriterijus. Modelis aprobuotas teismų sistemos viduje ir pristatytas visuomenei. Teisėjų specializacijos rodiklis – 95 proc. (2025 m.).	1. Teisėjų tarybos pirmininko pavaduotojas 2. NTA Teisės ir administravimo departamento Teismų veiklos skyriaus vedėjas	X	
2.7.	Alternatyvių ginčų sprendimo būdų plėtra	Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Inicijuoti teisinio reguliavimo pakeitimai dėl teismų nagrinėjimų ginčų apimties/sudėtingumo pakeitimo, siekiant teismų kompetencijai priskirti tik sudėtingų ginčų (bylų) sprendimą. Peržiūrėtas žyminio mokesčio civiliniame ir administraciniame procese dydis, siekiant sumažinti mažareikšmių ginčų (bylų) kiekį teismuose.	1. Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir vertinimo komiteto koordinadorius 2. NTA direktoriaus pavaduotojas, kuriojantis teisėkūrą ir mokymus		X

3. Stiprinti žmogiškuosius išteklius

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/asmenų grupės	Siekiamas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
3.1.	Lyderių paieškos, ugdymo ir išlaikymo sistemos sukūrimas	Teisininkų bendruomenė, akademiniai partneriai	Sukurta sistema, pagal kurią atrankose dalyvauja bent 2 kandidatai į vadovų vietą. Sukurtas teismų vadovų vertinimo modelis, padedantis patikrinti ir įvertinti vadovavimui reikalingas kompetencijas ir atsakomybę, užtikrinti lyderių auginimą.	1. Teisėjų tarybos pirmininkas 2. Teisėjų tarybos Teismų administravimo komiteto koordinatorius 3. NTA Teisės ir administravimo departamento direktorius	X	
3.2.	Teisėjų ir teismo darbuotojų motyvuojančios dirbti darbo aplinkos sukūrimas, teismų organizacinės kultūros stiprinimas	Teismų vadovai, visa teismų bendruomenė	Periodiškai (kas 5 metai) atliekama teisėjų ir teismo darbuotojų psichologinės gerovės stebėseną, jos kimas ir taikomų poveikio priemonių efektyvumas. Teisėjų ir teismo darbuotojų pasitenkinimas psichologinės gerovės dėmenimis po 10 m. yra ne mažiau kaip vidutinis (pradiniai pasitenkinimo rodikliai – 2022 m. moksliniame tyrime „Lietuvos teisėjų ir teismo darbuotojų psichologinės gerovės tyrimas“ ⁹).	1. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 2. NTA direktorius 3. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	X
3.2.1.	Tinklaveikos plėtra (profesionalaus dalykinio bendravimo tarp skirtingų specializacijų, instancijų teisėjų, teismų vadovų, kitų teismo darbuotojų nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu skatinimas)	Teismų vadovai, visa teismų bendruomenė	Vienas renginys kiekvienai instancijai ir teisėjų specializacijai per 2 metus.	1. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 2. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	X

⁹ Tyrimo duomenimis, teisėjams mažą pasitenkinimą sukelia (a) darbo krūvis – 2,27 balo; (b) gaunamas atlygis – 2,61 balo; (c) esamas teismo darbuotojų kiekis – 4,14 balo; (d) teisėjų ir teismų pristatymas žiniasklaidoje – 2,75 balo; (e) politikų ir visuomenės požiūris į teisėjus bei teismus – 1,41 balo.

Tyrimo duomenimis, teismo darbuotojams mažą pasitenkinimą sukelia (a) darbo krūvis – 2,99 balo; (b) gaunamas atlygis – 1,61 balo; (c) teismo darbuotojų skatinimas – 2,71 balo; (d) esamas teismo darbuotojų kiekis – 4,81 balo; (e) žiniasklaidos ir žmonių požiūris į teisėjus ir teismo darbuotojus – 3,78 balo.

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suinteresuotos institucijos/asmenų grupės	Siekiamas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
3.2.2.	Teismų bendruomenės narių (ne) formalus bendravimo stiprinimas	Teismų vadovai, visa teismų bendruomenė	Vienas (ne)formalus renginys kiekviename teisme per metus.	1. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 2. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	X
3.2.3.	Darbo aplinkos gerinimas	Teismų vadovai, kancleriai, teismo psichologai	Periodiškai (kas 5 metai) atliekama teisėjų ir teismo darbuotojų psichologinės gerovės stebėseną, jos kismas ir taikomų poveikio priemonių efektyvumas. Teisėjų ir teismo darbuotojų pasitenkinimas psichologinės gerovės dėmenimis po 10 m. yra ne mažiau kaip vidutinis (pradiniai pasitenkinimo rodikliai – 2022 m. moksliniame tyrime „Lietuvos teisėjų ir teismo darbuotojų psichologinės gerovės tyrimas“ ¹⁰).	1. Teisėjų tarybos Teismų administravimo komiteto koordinatorius 2. Teisėjų tarybos Biudžeto ir investicijų komiteto koordinatorius 3. NTA direktoriaus pavaduotojas, kuriojantis IT ir teismų aprūpinimą 4. NTA strateginio planavimo skyriaus vedėjas	X	X
3.3.	Teisėjų korpuso formavimo strategijos parengimas	Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Pretendentų į teisėjus egzaminų komisija, prokurorai.	Parengta teisėjų korpuso formavimo strategija, kurioje, atsirėmus į teisėjo optimalaus darbo krūvio apskaičiavimo modelį (2.3. veiklos rezultatas) yra nustatyti optimalaus teisėjų etatų skaičiaus teisme nustatymo kriterijai. Įvestas bendras teisėjų ir kitų teisinių profesijų (pvz., prokurorai) egzaminas, atlikta egzaminų turinio ir formos reforma (atsisakoma testo, tikrinami bendrieji teisininkų gebėjimai ir pan.).	1. Teisėjų tarybos pirmininko pavaduotojas 2. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 3. Pretendentų į teisėjus egzaminų komisijos pirmininkas 4. NTA Teisės ir administravimo departamento direktorius 5. NTA teisės ir administravimo departamento Teismų administravimo skyriaus vedėjas		X

10 Tyrimo duomenimis, teisėjams mažą pasitenkinimą sukelia (a) darbo krūvis – 2,27 balo; (b) gaunamas atlygis – 2,61 balo; (c) esamas teismo darbuotojų kiekis – 4,14 balo; (d) teisėjų ir teismų pristatymas žiniasklaidoje – 2,75 balo; (e) politikų ir visuomenės požiūris į teisėjus bei teismus – 1,41 balo.

Tyrimo duomenimis, teismo darbuotojams mažą pasitenkinimą sukelia (a) darbo krūvis – 2,99 balo; (b) gaunamas atlygis – 1,61 balo; (c) teismo darbuotojų skatinimas – 2,71 balo; (d) esamas teismo darbuotojų kiekis – 4,81 balo; (e) žiniasklaidos ir žmonių požiūris į teisėjus ir teismo darbuotojus – 3,78 balo.

4. Stiprinti vidinę ir išorinę komunikaciją

Eil. Nr.	Veikla, priemonė	Suaugusios institucijos/ asmenų grupės	Siekiamas rezultatas, rodiklis	Atsakingi	Įvykdymo terminas	
					5 m.	10 m.
4.1.	Teismų išorinės komunikacijos strategijos peržiūrėjimas ir atnaujinimas	Žiniasklaida	Peržiūrėta ir patvirtinta atnaujinta išorinė komunikacijos strategija su aiškiai siektiniais rodikliais, įtraukiant tarpinstitucinės komunikacijos ir žurnalistų teisinio švietimo priemones.	1. Teisėjų tarybos Komunikacijos komiteto koordinatorius 2. NTA Komunikacijos skyriaus vedėjas	X	
4.2.	Teismų atstovų bendravimo su žiniasklaida ir visuomene stiprinimas, teisėjo spaudai instituto įtvirtinimas	Žiniasklaida, visuomenė	Įtvirtintas teisėjo spaudai institutas, aiškiai apibrėžiant atsakomybes, funkcijas ir instituto koordinavimo procesą. Parengta komunikavimo apie teismo sprendimą atmintinė (išskiriant proceso organizavimą ir komunikavimą apie rezonansines bylas). Per metus, ne mažiau kaip: - 100 mokymų dalyvių bendrųjų komunikacijos kompetencijų mokymuose; - 40 mokymų dalyvių specialiųjų komunikacijos kompetencijų mokymuose; - 20 teisėjų vaizdo komentarų žiniasklaidai; - 50 teisėjų, kaip teisės ekspertų, įžvalgų ir komentarų žiniasklaidai.	1. Teisėjų tarybos Komunikacijos komiteto koordinatorius 2. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 3. NTA Komunikacijos skyriaus vedėjas 4. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	
4.3.	Teismo, kaip socialiai atsakingos institucijos, pozicijos stiprinimas	Savivaldybės, regioninė žiniasklaida, visuomenė	Ne mažiau kaip 3 skėtinės (naujos ar tęstinės) iniciatyvos visai teismų sistemai per metus. Ne mažiau kaip 1 lokali iniciatyva (vienam teismui) per metus.	1. Teisėjų tarybos Komunikacijos komiteto koordinatorius 2. NTA Komunikacijos skyriaus vedėjas		X
4.4.	Teismų sistemos vidinės komunikacijos stiprinimas	Teismų vadovai, teismų viešųjų ryšių specialistai	Atnaujinta ir patvirtinta vidinės komunikacijos strategija ir veiksmų planas.	1. Teisėjų tarybos Komunikacijos komiteto koordinatorius 2. NTA Komunikacijos skyriaus vedėjas	X	
4.5.	Krizinių situacijų komunikacijos valdymo vadovo parengimas	Teismų vadovai, teismų viešųjų ryšių specialistai	Atnaujintas krizinių situacijų komunikacijos valdymo vadovas. Per metus ne mažiau kaip 30 mokymų dalyvių specializuotuose krizių komunikacijos mokymuose.	1. Teisėjų tarybos Komunikacijos komiteto koordinatorius 2. Teisėjų tarybos Mokymų ir tarptautinių ryšių komiteto koordinatorius 3. NTA Komunikacijos skyriaus vedėjas 4. NTA Mokymų ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas	X	

Sėkmingas teismų vystymosi vizijos įgyvendinimas priklauso nuo visos organizacijos narių įsitraukimo, vadovybės (Teisėjų tarybos ir teismų vadovų), taip pat teisėjus vienijančių organizacijų palaikymo bei priežiūros ir aiškaus progreso siekimo procesų įtvirtinimo.

Vystymosi vizijos įgyvendinimo kryptių plane yra patvirtintas priemonių (veiklų) sąrašas, kurį turi detalizuoti 2-3 metų planai su konkretesnėmis priemonėmis, labai aiškiais pamatuojamais rezultatais, terminais ir atsakomybėmis. Kartu turi veikti kasketvirtinė ir kasmetinė, o pagal poreikį ir galimai dažnesnė atskirų veiklų, planų peržiūros ir progreso vertinimo sistema, integruota į Teisėjų tarybos sprendimų priėmimo procesą. Ši sistema turi ne tik registruoti pasiekimus ar nesėkmes, bet ir signalizuoti apie grėsmes ar galimybes rezultatų pasiekimams bei siūlyti sprendimus.

Autoritetas, Paslaugos, Žmonės ir Komunikacija – keturios kryptys, kuriose įgyvendinti pokyčiai įtvirtins patikimą, išmintingą, efektyvą ir autoritetinę teisnę, ginantį žmogaus teises ir vykdančią teisingumą Lietuvoje.